N°. 93. 1861.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Zaturdag 3 Augustus.

Deze courant verschijnt des dingsdags, donderdags en zaturdags.
Binnen deze gemeente en Vlissingen geschiedt de uitgave den avond te voren ten 8 ure.
De abonnementsprijs per drie maanden is *f* 3, franco per post *f* 3,40.
De inzending van advertentien kan geschieden tot tien ure des morgens.

UITGEVERS:
DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

De prijs van gewone advertentien is 22 cent per regel; van huwelijks, geboorte doodbekendmakingen enz. van één tot zes regels *f* 1,50, voor elken regel daarboven 22 cent; met 85 cent zegelregt voor elke plaatsing. De betaling geschiedt kontant.
Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.

F. KLEEUWENS EN ZOON GOES BOEKHANDEL

Editie van vrijdag avond 8 ure.

Aankondigingen
VAN HET RIJK, PROVINCIALE EN GEMEENTEBESTUREN.

Stremming van gemeenschap.

Burgemeester en wethouders van **Veere** maken bekend, dat de passage over de zoogenaamde Korte brug, de derde van de Zandijksche poort, wegens noodzakelijke herstelling aan dezelve, voor rijtuigen zal gesloten zijn van den 6 tot en met den 9 augustus a. s.

Veere den 1 augustus 1861.

SNIJDER, burgemeester.
J. P. VAN DEN HEUVEL, secretaris.

De **Kermis** te **Cortgene** zal gehouden worden van woensdag den 14 tot en met zaturdag den 17 augustus 1861.

J. H. BIJBAU, burgemeester.
P. H. VAN LIS, secretaris.

Binnenlandsche tijdingen.

Middelburg 2 augustus.

Op den 31 julij en 1 augustus had alhier voor de bevoegde commissie, het gewoon examen plaats voor gezworen landmeters. Daarbij zijn geadmitteerd geworden de heeren: A. J. van Melle, te Middelburg; F. H. P. Schutz, te Hulst; A. J. Augustijn, te Heinkenszand; C. Elenbaas Hz., te Bruinisse; L. Klompe, te Dreischor, en A. Visser, te Hontenisse.

* De laatste vergadering van ingelanden der polders die waren opgeroepen om te beslissen omtrent hunne al of niet toetreding tot het ontworpen suatiekanaal, had jl. woensdag te Oostburg plaats. Er werd met bijna eenparige stemmen beslist om niet toe te treden, daar men meende geen genoegzame behoefte aan eene nieuwe suatie te hebben, om daarvoor nu reeds de vereischte belangrijke bijdrage te leveren.

Door dit besluit zullen 651 bunders minder in het kanaal worden opgenomen dan waarop voorloopig was gerekend.

Al de overige geraadpleegde polders hebben echter besloten bij te dragen, met eene oppervlakte van omtrent 12451 bunders, zoo dat het ontwerp genoegzamen bijval heeft verworven, en men waarschijnlijk zeer spoedig tot de werkzaamheden die de daarstelling van het kanaal moeten voorafgaan, zal kunnen overgaan.

* Bij de gisteren te Goes plaats gehad hebbende herstemming voor een lid van den gemeenteraad, waren ingediend 211 biljetten; daarvan waren van onwaarde 6, zoo dat het getal geldige stemmen bedroeg 205. De heer mr. P. J. van Voorst Vader verkreeg 123 en de heer O. Verhagen 82 stemmen, zoo dat eerstgemelde herkozen is.

* Bij de herstemming voor een lid van den gemeenteraad, welke dingsdag ll. op de Hoofdplaat heeft plaats gehad, zijn 16 stemmen uitgebragt, waarvan 8 op B. J. Thomaes en 8 op C. L. Ego, zoo dat C. L. Ego, als oudste in jaren, is benoemd.

* Uit Hulst schrijft men ons, 31 julij:

Dezer dagen is in de aangrenzende gemeente Graauw, een weinig ter zijde van den weg aan den kant van een boschje, ontdekt en daarna geregtelijk onderzocht, het lijk van een onbekend manspersoon, hetwelk zich al in een staat van sterke ontbinding bevond. De man heeft zich waarschijnlijk door ophanging van het leven beroofd, vermits eene koord aan een tak van een boom vastgemaakt zich rond den hals bevond. Later heeft men vernomen dat dit niemand anders kan geweest zijn dan zekeren P. Crombeen, werkman, wonende bij het dorp Pauluspolder, gemeente Stoppeldijk, welke persoon 14 dagen vermist, en ook juist 14 dagen vóór de ontdekking te Hulst gezien was. De reden voor deze wanhopige daad is onbekend; echter vermoed men dat huisselijke omstandigheden en twist hiertoe veel zullen hebben bijgedragen.

Gisteren avond is Z. M. de koning van het Loo in de residentie terug gekeerd.

Z. M. heeft aan de nagemelde commissien uit de staten van Noord-Holland magtiging verleend om hare werkzaamheden na de sluiting van de zomervergadering der staten, voort te zetten, als 1. aan eene commissie belast met het onderzoeken van een voorstel, strekkende dat eene proef worde genomen met het [illegible] laten van [illegible] gedeelte der duinen, en 2. aan eene commissie belast met het uitbrengen van een verslag omtrent het denkbeeld om een adres aan de regering in te dienen, waarbij de staten verzoeken dat wettelijke verordeningen worden voorgedragen, ten einde tot eene eenparige heffing van gemeente-accijns op het gedistilleerd te geraken.

Z. M. de koning van Beijeren met gevolg, heeft dingsdag de gemeente Leiden met een bezoek vereerd, ter bezigtiging van eenige harer wetenschappelijke inrigtingen. Z. M. heeft o. a. het museum van natuurlijke historie, het museum van oudheden en het japansch museum von Siebold bezocht en bij die bezoeken veel belangstelling aan den dag gelegd. Met niet minder belangstelling bezocht Z. M. den akademietuin, alwaar hij, onder geleide van den hoogleeraar de Vriese, al het merkwaardige van die inrigting bezigtigde.

De Nederlandsche handelmaatschappij heeft weder eene aanvrage naar scheepsruimte voor hare gewone beurtbevrachting gedaan. Deze aanvrage strekt zich uit tot schepen, laatstelijk voor of op ultimo april 1859 in gewone beurtbevrachting binnengekomen en tot al de nieuwe schepen, die voor de eerste maal voor zoodanige bevrachting in aanmerking komen.

De schepen, die regtstreeks van Nederland naar Java zullen vertrekken, moeten voor om omstreeks 10 september in eene der zeehavens zeilklaar liggen; die welke op vóóruitreis zijn, moeten voor of op den 10 januarij 1862 te Batavia ter beschikking der factorij zijn.

Aanbiedingen worden ingewacht ten kantore van de Nederlandsche handelmaatschappij, voor of op 6 en bij de agenten voor of op 5 dezer.

De hooge raad heeft verworpen de voorziening in cassatie van dr. J. W. de Man, tegen een arrest van het hof in Zuid-Holland, waarbij hij, ter zake van hoon aan een magistraatpersoon in de uitoefening van zijne functien, in eene raadsvergadering van Oud-Beijerland (den burgemeester namelijk) tot eene cellulaire gevangenisstraf van vijf dagen is veroordeeld.

De bijeenkomst der nederlandsche liedertafels te Nijmegen zou heden aanvangen en tot aanstaanden dingsdag duren. De burgerij is door het gemeentebestuur uitgenoodigd, door alle gepaste middelen van hare belangstelling in dat feest te doen blijken en daarbij Nederlands vlag en wimpel aan de woningen voor te hangen.

Op de maandag te Voorschoten gehouden paardenmarkt waren ongeveer 700 paarden aan de lijn geplaatst. Er werden tegen veler verwachting voor buitenlandsche rekening weinig zaken gedaan en, hoewel de goede hoedanigheid der meeste paarden moet erkend worden, er kwam niet dan tegen het einde der markt eenige levendigheid in den handel. Ofschoon het aantal belangstellenden groot was, verschilde dit, ondanks het fraaije weder, in het oog loopend met andere jaren.

(*Leidsche courant.*)

Men schrijft uit Meppel: Misschien heeft zelden de jagt zoo veel waterwild aangeboden, als thans het geval is; de jagers keeren des avonds met groote vrachten wild, bepaaldelijk eendvogels, verheugd huiswaarts, welke dan ook voor slechts 25 cent per stuk verkocht worden; ze worden druk en bij groote partijen in den handel gebragt en naar Holland verzonden.

In het Journal d'agriculture wordt een middel aangegeven tot wering der aardappel-ziekte, dat in Frankrijk sedert geruimen tijd goede uitkomsten heeft opgeleverd. Men bemest namelijk het land met schapenmest en in den bloeitijd laat men het 3 a 4 weken door schapen beweiden en wel in het eerst dagelijks één en vervolgens een half uur per dag, wel toeziende, dat de schapen over het geheele stuk land worden gedreven. Men berekent, dat op die wijze 100 schapen een stuk land van 4 bunders grootte geheel van ziekte kunnen bevrijden. Een landbouwer te Malignes behandelde vijf jaren achtereen zijne te veld staande aardappelvrucht op genoemde wijze en verkreeg steeds een goeden oogst gezonde aardappelen. Het jaar daaraanvolgende (1860) liet hij het eerst weder na, maar kreeg weer, de gewone ziekten en oogstte eene aanmerkelijke hoeveelheid aangetaste en onbruikbare aardappelen. Nog andere landbouwers hebben de zelfde methode met goed gevolg aangewend, en waar men geene gelegenheid heeft tot het laten beweiden, wordt toch steeds het bemesten met schapenmest sterk aanbevolen.

De tijd, noord-hollandsche courant, neemt een artikel over uit The catholic press van Liverpool, volgens hetwelk koningin Victoria de katholieke godsdienst omhelsd heeft. De tijd voegt bij die mededeeling het volgende: „Het is ons onbekend of het blad al of niet goed is ingelicht. Zeker is het intusschen dat het gerucht der bekeering van de koningin sedert geruimen tijd in Engeland rondloopt, en de groote londensche bladen zorgvuldig vermijden er ook maar met een enkel woord van te gewagen."

* Uit Amsterdam schrijft men ons, 30 julij:

Het is zomer en dan is het gewoonlijk in Amsterdam stil, althans er gebeurt dan weinig, wat merkwaardig genoeg is om in een dagblad van eene andere plaats te worden opgenomen. Het is waar, de voorstellingen van mevrouw Ristori hadden wel verdiend, al ware het alleen om het vreemdsoortige der vertooningen (eene italiaansche tragédienne die fransch spreekt) in uw blad te worden behandeld; te meer daar ge reeds vroeger over die metamorphose een oordeel hebt uitgesproken dat ik volkomen bevestigd heb gevonden. Ik was stellig van plan geweest u daarover te onderhouden, maar ziet, ik wilde ook de voorstelling der Macbeth (dat merkwaardige drama der ontwikkeling van menschelijke misdaden) eerst zien en — onverwachts werd ik verhinderd, en doordien ik te veel had willen geven, gaf ik niets. Het is nu het oogenblik niet om op de „Beatrix ou la madonne de l'art" terug te komen. Vergun mij veeleer andere plaatsen te bezoeken, waar men alhier het surrogaat moet vinden voor het heerlijk buitenleven, en eens den blik geslagen naar het Park, naar den zoölogischen tuin, naar den hortus botanicus, naar het tolhuis, naar den Amstel.

Wie zich herinnert, hoe onze plantage in vroegere jaren niet anders was als eene verzameling van regte, vrij breede lanen, langs rijen van redelijk goede en armoedige woningen, en wie thans dat oord van uitspanning bezoekt, hij zal wel is waar nog veel vinden wat verbeterd worden kan en moet, maar een zucht tot, ja een aanvang van verbetering zal hij tevens waarnemen. Er heerscht niet meer die zucht van omheining en ommuring (excusez le mot); hier en daar zijn de onvriendelijke schuttingen om de tuinen verwisseld met bevallig, doorzigtig ijzerwerk. Waaruit is die verbetering ontstaan? Zoo als gewoonlijk, niet alleen uit het begrip van het waarlijk smaakvolle, neen, bijzondere aanleidingen moesten eerst een handje helpen. Daar werd een dierentuin in de plantage opgerigt, en, als wilde men die uitsluitend voor de geleerden inrigten, gaf men er den statigen titel aan van: „Natura artis magistra." Evenwel, en dat was wel heel gelukkig, lieten de beschaafde, maar niet geleerde burgers zich door dat latijn volstrekt niet afschrikken, want weldra werd de tuin te klein, en (opdat men geen al te hoog idee van onze hoofdstad krijge) dat niet al die amsterdammers geleerd waren, bleek daaruit dat vrij algemeen de zoölogische tuin den zonderlingen titel van „Artis" (zoo wat het tegendeel van hetgeen men meende) verkreeg, louter omdat dit woord in het midden boven de deur stond, en dus het meest in het oog viel. Intusschen moest men steeds meer terrein hebben, en men deed aanvraag bij de stads regering om er lanen van de plantage bij te mogen trekken.

Nagenoeg ter zelfder tijd had de ondernemende J. Eduard Stumpff het houten gebouw en den tuin gekocht, waar vroeger van der Brugh kleine tooneelvoorstellingen gaf, of Zoutman, Nieuwenhuizen of andere beroemde mannen glorierijk in de lucht liet vliegen. Stumpff bouwde een fiksche muziekzaal, in plaats van het oude vermolmde huis, maakte van de wandelpaden een breeden aanleg, waarover hij in smaakvolle bogen het gaslicht op bloemen en dames vallen liet. Het natuurlijke gevolg van al deze verfraaijingen was echter dat ook dit terrein te klein werd en ook hij zich tot het stadsbestuur rigtte om de publieke wandelpaden van het Park bij de zijne te mogen voegen.

Het stedelijk bestuur geraakte daardoor eenigzins in een labyrinth. Het wilde inrigtingen als deze beide zoo gaarne in de hand werken, omdat het te regt begreep dat Amsterdam daar door gebaat moest worden, maar aan den anderen kant was het moeijelijk om de publieke wandelingen aan particuliere ondernemingen en societeiten af te staan. Men besloot om de verzoeken in te willigen, doch met de bepaling dat men gebouden zou zijn de afsluitingen zóó te maken, dat het publiek het gezigt op de tuinen behield. De maatregel was wijs, want iedereen won er bij.

Nu eenmaal het ijs was gebroken, volgden ook anderen dit loffelijke voorbeeld. Er moest echter nog eene aanleiding bij komen, om op het zelfde voetspoor tot eene grootere verbetering te geraken.

Het Park was dan bijna geheel aan Stumpff afgestaan, doch een vrij groot plein met fraaije boomen beplant was nog publiek gebleven, maar ziet — de geweldige pinksterstorm van verleden jaar ontwortelde bijna alle stammen. Dit gaf aanleiding dat men de wandeling langs het hekwerk van het park op geschikte wijze inrigtte, en dit weder gaf aanleiding tot eene verfraaijing van onzen botanischen tuin, die waarlijk wel waard is te worden vermeld. In plaats van hooge muren en kale huizen, ziet men thans voor de gebouwen een fraaijen aanleg van de fijnste bloemen, de vreemdste gewassen en boomen, terwijl weder aan eene andere zijde den wandelaar een blik wordt gegund op eene allerliefste partij in den tuin zelf, een vijvertje, zóó poëtisch van zwaar geboomte omgeven, dat men, er voor staande, wanen zou niet in Amsterdam te zijn.

Die hortus botanicus nu, die over het geheel in de laatste jaren zeer verbeterd is (misschien wel met het oog op de algemeen gevoelde begeerte om de medische opleiding wat meer in onze stad te concentreren), werd in de laatste dagen door het amsterdamsche publiek druk bezocht. Daar was eene bloeijende Victoria Regina te zien. In de onderstelling dat uwe lezers niet allen botanisten zijn, zal ik het wagen er eene beschrijving van te geven.

Zij behoort tot de waterleliën en haar vaderland (?) is de Amazonen rivier. In Europa moet zij, ook zelfs in de broeikassen, zeer zeldzaam zijn. Het laat zich ook denken, aangezien men eene uitgestrekte ruimte noodig heeft om haar aan te kweeken. De plant toch is voorzien van een half dozijn ronde, platte, groene bladen, als het ware drijvende op het water, van eene uitgestrektheid dat acht à tien personen, zelfs dames uit onzen tijd, er aan zouden kunnen zitten. De rand der groene tafels staat eenigzins op. Dat deze bladen vrij wat weêrstand kunnen bieden, wordt duidelijk als ik u zeg dat men een gewone carcellamp op een presenteerblaadje, op drie er van had nedergezet. Men is dan ook in de gelegenheid de keerzijde dezer groote medaille te beschouwen. Een schoon weefsel van ligt roode aren of stengels (de hoofdverbindingen zou men, wegens de dikte, koorden kunnen noemen) dienen daar tot steunsel van het blad. Het blad, nog in zijne wording, niet grooter dan het armgewricht van een man, is ook hoogst merkwaardig. Dat heeft nog een ovalen vorm. Men ziet nog slechts weinig van het groen in het midden, aangezien het roode netwerk omgebogen, en uiterst regelmatig, als het ware als een gegaufreerde kraag het blad schijnt te omzoomen. Die kraag gaat, naar mate het blad zich ontwikkelt, omleggen, en zóó vertoont zich steeds meer van de groene zijde en verkrijgt het allengs de zeldzame uitgestrektheid.

Deze merkwaardige plant bloeit niet alle jaren, en dan nog slechts weinige dagen. Daarom gaat men er heen als ze haar lelie vertoont, de bloem zelve is anders van minder belang. Aan een stengel der plant, waaraan zich geen blad bevindt, ontwikkelt zich eerst een knop, grooter maar anders weinig onderscheiden van die van andere waterlelies, vervolgens opent zich eene witte kelk, die een enkelen dag kleurloos blijft (behalve het lichtgele hart) en, den tweeden dag wat meer naar het roode trekt, tot dat eindelijk de geheele bloem ligt rood is geworden. De bloem, is bij de plant en voornamelijk bij de bladen vergeleken, betrekkelijk zeer klein en ook niet bijzonder fraai.

Is de Hortus botanicus verbeterd, het zelfde mogen wij, amsterdammers, waarlijk wel van onzen zoölogischen tuin getuigen, niet alleen omdat de voor eenige jaren nieuw opgebouwde en zoo smaakvol ingerigte wilde dieren galerij thans geheel gevuld is met fraaije exemplaren van leeuwen, panthers, tijgers enz., niet alleen omdat men er in geslaagd is om weder een orang-outang meester te worden, maar vooral ook omdat de geheele tuin dit jaar een werkelijk lustoord is door de smaakvolle toepassing van eene verwonderlijke massa fuchsias, geraniums, rozen, ericas, verbenas en andere fijne tuinbloemen, terwijl aan de geheele beplanting veel zorg wordt besteed.

In het Park wordt van tijd tot tijd het orchest van Stumpff afgewisseld door andere korpsen. Zoo heeft hier de staf der haagsche grenadiers regt veel genoegen gedaan, en zoo zullen binnen kort hoornisten der italiaansche Alpen, in garibaldiaanschen uniform, muzijkstukken uitvoeren. Is dat laatste iets meer dan charlatanerie, dan zend ik er u berigt van.

Onder de zomer vermakelijkheden, die druk bezocht worden, behoort ook sinds eenige jaren het zoogenaamde Tolhuis, een geheel nieuwe aanleg met een goed ingerigt huis, waar men een prachtig gezigt heeft over de stad, het IJ, den Buiksloter ham, en aan de eene zijde Zaandam, aan den anderen kant de Zuiderzee in het verschiet.

En dit Tolhuis brengt mij van zelf op het feest der Nederlandsche zeil- en roeivereeniging, hier verleden zaturdag gevierd. Het meeste kunt gij er van in de couranten lezen. Het is goed afgeloopen, doch over het algemeen wordt de deelneming ieder jaar kleiner. Eéne bijzonderheid verdient vermelding. Daar waren fransche liefhebbers gekomen om zich tegen die van ons land te meten. Jammer dat voor de zes riemsgieken, slechts ééne met nederlandsche jongelingen bemand, tegen de fransche overstond, maar die wedstrijd was toch merkwaardig! De gewoonte is dat men om een boei heen vaart en terug komt op de plaats van waar men is uit gegaan. Bij den aanvang raakte de fransche giek een weinig ten achteren, doch door het korter aan den boei houden, schoot zij naar voren. Nu spanden de amsterdamsche roeijers alle krachten in. Ze deden wonderen! Eindelijk schieten ze naar voren. De franschen, dit ziende, gaven zich royaal gewonnen, en staken oogenblikkelijk de riemen naar de hoogte. De heeren uit Frankrijk hebben een zeer aangenamen indruk achtergelaten.

En wat zal ik nu van dat andere toevlugtsoord voor den amsterdammer in den zomer — den Amstel — melden? Niets anders als dat men bezig is aan de jagthaven aldaar voor de roeivereeniging De hoop een gansch nieuw gebouw op te rigten, en dat heden avond door die zelfde vereeniging een feest zal worden gevierd, waarvan ik u welligt later wat vertel, als mij iets ter oore komt, wat men niet in alle couranten lezen kan.

Dat een amsterdammer er naar haakt om naar buiten te gaan, ten einde wat meer natuur en wat minder menschen en menschenwerk te zien en te hooren, is natuurlijk; maar wat dunkt u, is onze stad in den zomer zóó misdeeld van elken zegen, dat ze niet waard zou zijn om door den vreemdeling bezocht te worden? Mijne meening zou in tegendeel zijn dat ze met hare zomervermakelijkheden vrij wat beter tegen andere groote steden van het buitenland kan wedijveren, dan met de genoegens, die de winter haar gewoonlijk schenkt.

Benoemingen en besluiten.

LEGER. Benoemd tot 2en luitenant bij de artillerie van het leger te Oost-Indie, de kadet van de koninklijke militaire akademie jhr. C. van der Wijck.

Op pensioen gesteld ad f 366, de 1e luitenant A. T. Alings, van het 2e regement infanterie.

Eervol ontslagen, op verzoek, de 1e luitenant jhr. F. G. E. Merkes, van het 6e regement infanterie; idem de kapitein E. J. Slengarde, van het bataillon jagers in West-Indie, met definitieve benoeming tot inspecteur der domeinen, van de nijverheid en den landbouw in Suriname, welke betrekking door hem tijdelijk was waargenomen.

Necrologie.

De heer Cornelis Lieste, een onzer verdienstelijkste landschapschilders, — van wiens overlijden wij in ons vorig nommer met een enkel woord melding maakten — ontving zijne eerste opleiding bij den bloemschilder J. Reekers en kwam later onder de leiding van den heer N. J. Roosenboom. In 1839 behaalde hij eene zilveren medaille bij de koninklijke school voor nuttige en beeldende kunsten te 's Hertogenbosch, door het inzenden van een landschap bij winter. In 1842 werd hij voor eene fraaije schilderij, voorstellende een ver gezigt, door de maatschappij Felix Meritis bekroond, terwijl hem in 1860 de gouden medaille door de rijks commissie werd uitgereikt voor een paar op de stedelijke tentoonstelling te Amsterdam ingezonden prachtige heide-gezigten, waarover de avondzon hare fijne tintelingen wierp. Lieste overtrof welligt alle hedendaagsche nederlandsche landschapschilders in poëzij; zijne opvatting was edel, zijne penseelsbehandeling uitvoerig en onberispelijk. Men mogt hem geene oorspronkelijkheid ontzeggen, want zijne ondergaande zonnen, verscholen achter pijnboomen of populieren, zijne zacht gloeijende luchten, zich afspiegelende in het water, zijne onafzienbare, fijnkleurige heidevlakten deden slechts denken aan de natuur en aan . . . Lieste. Men kon hem alleen verwijten (en het was hem bij zoo schoone opvatting der natuur te vergeven) dat hij wat dikwijls in herhalingen verviel, en alzoo zijne producten wat weinig verscheidenheid opleverden.

Als bijzonderheid, die minder bekend is, omdat hij in dat genre zelden exposeerde, diene nog, dat hij ook zeer verdienstelijke bloemstukken heeft vervaardigd.

De landschapschilder Kruseman van Elten, die ook reeds zoo vele blijken van ongewoon talent gegeven heeft, is zijn leerling.

Kerk- en schoolnieuws.

Bij den kerkeraad der nederduitsche hervormde gemeente te Arnemuiden is het berigt ontvangen, dat de heer G. J. Gobius du Sart, te Jansga, de beroeping naar eerstgemelde gemeente heeft aangenomen.

— Door den kerkeraad der nederduitsche hervormde gemeente te Ellewoutsdijk is tot predikant beroepen, de heer C. Reijers, kandidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Zuid-Holland, vroeger hulpprediker te Vegchel.

— Door den grooten kerkeraad der evangelisch luthersche gemeente te 's Gravenhage, is voor de vervulling van de vacature, ontstaan door het emeritaat van den heer J. A. Kramer, het volgende zestal predikanten opgemaakt, naar alphabetische orde gesteld, de heeren A. A. Beukeker, te Edam; H. Heijen, te Leiden: W. F. Loman, te Vlissingen; K. L. van Schouwenburg, te Wildervank en Veendam; J. W. T. Lublink Weddik, te Utrecht, en J. P. G. Westhoff, te Middelburg.

Marine en leger.

Uit Curaçao schrijft men van 7 dezer aan de Utrechtsche courant.

Zr. Ms. stoomschip Cornelis Derks, is gisteren binnengekomen van eenen togt naar Coro, Rio la Hache en Sta Martha, in het belang der Nederlandsche onderdanen op die plaatsen.

Thermometerstand.

31 julij 's av. 11 u. 60 gr.
1 aug. 's morg. 7 u. 64 „ 's midd. 1 u. 72 „ 's av. 11 u. 62 gr.
2 „ 's morg. 7 u. 66 „ 's midd. 1 u. 80 gr.

ALGEMEENE
NATIONALE TENTOONSTELLING VAN NIJVERHEID
TE HAARLEM.
IV.

Behalve de bezwaren, die wij in het vorig artikel geopperd hebben, is er nog een aan deze tentoonstelling verbonden, namelijk dat er voorwerpen geplaatst zijn, die, hoe belangrijk ook op zich zelven, geene producten van de nederlandsche nijverheid kunnen genoemd worden, en daaronder rangschikken wij in de eerste plaats de inzending van de Nederlandsche handel-maatschappij (no. 30), die allerlei natuur- en industrie-voortbrengselen uit de Oost omvat. Wanneer men de bedenking, dat het hier de plaats niet was voor deze collectie, ter zijde zet, dan verdient het erkend te worden dat zij door velen met genoegen en nut gezien zal worden. De natuurvoortbrengselen zijn gerangschikt in een soort van achtkanten glazen koepel, die aan den voet omgeven is door acht glazen toonkasten. In den koepel ziet men in levenden toestand een nagelboom, bamboesriet, kokospalm, en vanille-, catechu-, gember-arrowroot- en peperplanten, met hier en daar eene parelmoerschelp op den grond er tusschen. In de toonkasten liggen velerlei soorten van thee, suiker, indigo, curcuma, cochenille, droogerijen (waaronder hier drakenbloed, gom damar, gom elastiek, benzoin en de vermaarde eetbare vogelnestjes — op geweven halve eijerschalen gelijkende — gerangschikt zijn), specerijen, katoen, koffij enz. Op deze kasten liggen verschillende soorten van het nuttige en sterke jutegaren, buiten aan de kasten hangen monsters Java-tabak, en op den koepel, die gekroond is met de nederlandsche-, oranje- en handel-maatschappij vlaggen, zijn nog verschillende soorten van schildpad ten toon gesteld. Zeker zullen hier niet weinigen tot hun genoegen het voorkomen en de verschillende gedaante-verwisselingen leeren kennen, van artikelen wier benamingen hun sinds hunne kindschheid gemeenzaam zijn.

Buiten dezen koepel en kast liggen de andere tot deze verzameling behoorende voorwerpen, bossen bindrotting, een blok (in den handel genaamd „schuitje") banca-tin, zoo onoogelijk van uitzigt dat menigeen zich verwonderen zal hoe de kunst des tinnegieters daarvan zulke blinkende voorwerpen kan vervaardigen; en verschillende voor of in de Oost vervaardigde stoffen voor kleeding, aangeduid met de inlandsche namen van sarongs, slingdams, sapoets enz., die meerendeels zeer stevig en sierlijk zijn en een gunstig denkbeeld geven van de nijverheid, in den indischen archipel.

Voorts zou men met alle regt kunnen beweren dat een aantal voorwerpen die alleen tot het gebied der kunst behooren, op eene nijverheids tentoonstelling geheel misplaatst zijn. Maar men vergete niet dat de Maatschappij tot bevordering van nijverheid, in 1777 opgerigt en nog geheel den stempel van dien tijd dragende, volgens art. 2 der wet, haar doel tracht te bereiken „ door verbetering en uitbreiding:

a. van landbouw,

b. van *kunsten*, handwerken, fabrieken en trafijken,

c. van koophandel, zeevaart en visscherijen."

In dit veel omvattend programma, zelfs bij de laatste herziening der wet in 1856, met miskenning van den geest des tijds en van de eenvoudige wetenschappelijke verdeeling, letterlijk behouden, zijn dus ook kunsten begrepen. Maar men mag toch gerust aannemen dat zelfs de oprigters daarbij de kunsten slechts in zoo verre bedoeld hebben, als zij tot de handwerksnijverheid in onmiddellijke betrekking staan, en dat het geenszins de meening kan geweest zijn de „schoone kunsten" gelijktijdig met de visscherijen te willen behartigen. Nu is het zeker zeer moeijelijk met betrekking tot deze tentoonstelling een juiste lijn te trekken, en wij hebben er daarom volkomen vrede mede dat bijv. eene naar de eischen der kunst geschilderde vaas, door een porselein fabriekant ingezonden, beschouwd wordt als tot de nijverheid te behooren; wij vinden het zelfs billijk dat de zuivere fotografie, als hoofdzakelijk door technische middelen uitgeoefend wordende, hier binnen den kring der nijverheid getrokken is, — ofschoon de meerderheid der fotografen door hunne afwezigheid tegen dat vonnis schijnen te protesteren; — ook tegen de toelating van uit hout gesneden of in zink gegoten beelden, de uitvoerig bewerkte preekstoelen, de doopvond van galvanisch brons van E. F. Georges te Utrecht, kunstrijk bearbeide stukken zilverwerk enz. hebben wij geen bezwaar, maar vele voorwerpen vindt men, die uitsluitend kunst zijn, en dus hier niet behooren. Wij zullen dit aantoonen en te gelijk een overzigt van de bedoelde voorwerpen geven.

Een met diamant gegraveerde bocaal, waarop aan de eene zijde het wapen van Zuid-Holland en aan de andere zijde een bloemguirlande, en vier als met tulle bewerkte ale-glazen, door D. H. de Castro, te Amsterdam (1035).

De bewerking is zeer zorgvuldig en smaakvol; doch het is wel gelukkig dat onze beroemde dames van de zeventiende eeuw — men denke aan Tesseltje en hare zuster Anna, aan de pedante Schuurmans, aan Agnes Blok, en verscheidene anderen — zich niet meer ergeren kunnen, dat de kunst van het glassnijden met den diamant, waarin zij zoo zeer uitmuntten, thans tot de prozaïsche handwerken gerekend wordt.

„Vat zij diamant, een kras
„Spreken doet het stomme glas,"

riep een der toenmalige beroemde dichters uit, in verrukking over het glassnijtalent der dame, aan wie hij zijne zangen wijde; maar zou hij niet liever de snaren zijner luit stuk geknipt hebben, dan een handwerk te bezingen? want men bedenke wel, dat het begrip der edelheid van den arbeid eene uitvinding van latere dagteekening is, waarvan de deftige citertokkelaars van die dagen nog geen vermoeden hadden. Zoo veranderen de zeden met de tijden.

Geschilderde glasramen met brandverwen door Coquenet en van Elven, te Amsterdam (1120), waaronder inzonderheid opmerking verdient een gedeelte van een gothisch kerkraam in den stijl der dertiende eeuw, naar een carton van P. J. H. Cuypers te Roermond. Wij koesteren de beste wenschen voor den bloei der glasschilderkunst; doch de tijden zijn er niet gunstig voor: eenvoudig en goedkoop is het motto, waarvan men alle dagen de practische toepassing ziet. Nu zondigt de glasschilderkunst verschrikkelijk tegen deze beide voorwaarden; monumentale zalen worden niet meer gebouwd, reusachtige kathedralen gelijk die van vroeger, verrijzen niet meer, middeneeuwsche burgten met ridderzalen nog minder, en bovenal is de goede gewoonte in onbruik geraakt, dat, als men eene deftige woning liet bouwen, de vrienden onderling bijpasten om den eigenaar één of meer geschilderde vensters ten geschenke te geven. Echter is het misschien voor de glasschilderkunst nog de ongelukkigste omstandigheid, dat zij het volmaakte procédé van vroeger niet schijnt te kunnen terug vinden, en dat, terwijl in de vensters die vóór den aanvang der zeventiende eeuw vervaardigd zijn, alles transparent en schitterend is, in de tegenwoordige proeven van dezen aard min of meer doffe partijen voorkomen en de kleuren eene zekere ijlheid bezitten en den brandenden gloed en de volheid missen, waarvan o. a. de kerk te Gouda zulke prachtige voorbeelden oplevert.

De proeven van steendrukwerk, althans voor zoo ver zij eenige aanspraak maken op kunstwaarde, zijn kwalijk ge-

plaats op eene nijverheidstentoonstelling, hoe wel men ze van de tentoonstellingen van schilderijen en kunstwerken ook schijnt uit te sluiten, en zij dus veel gelijken op dwalende zielen die geene rust kunnen vinden. Zoo sommige proeven uit dit vak hier misschien gedoogd kunnen worden, is dit zeer zeker het geval niet met den kleurendruk van B. W. IJzerdraad te 's Gravenhage, (1207), die aan onze lezers reeds bekend is door de daarvan gegeven beschrijving in het overzigt van de schilderijen-tentoonstelling te 's Gravenhage. Als onbetwistbaar kunstwerk is deze arbeid dan ook te 's Gravenhage in de tentoonstelling opgenomen. Ook het topografisch bureau te 's Gravenhage (1210) voert met groot talent den kleurendruk uit, doch alleen op kaarten toegepast. In een hier ten toongestelden atlas, bij de overige voortreffelijke voortbrengselen van dat bureau, komt onder anderen een kleurendruk voor, die met 20 steenen bewerkt is. De roem dezer kaarten is letterlijk door geheel Europa zoo goed gevestigd, *de mannen van het vak hebben er allerwege* zoo hoogen lof over uitgesproken, dat eene loftuiting van onze zijde geheel overtollig zou zijn.

Eene valkenjagt trofée, gegraveerd op eene zilveren plaat, door C. van Muyden, te Rotterdam (1229), doet de vragen rijzen: wat de *beteekenis van dit* stuk is, en *waarvoor* het bestemd kan zijn. Daar het omlijst is, moet het welligt aan den muur gehangen worden, doch dan zal de beschouwer van de fijne insnijdingen niet veel zien. Nu het stuk op eene tafel ligt, moet men reeds ter zijde gaan staan, om het licht zoodanig te laten vallen, dat men de bewerking onderscheiden kan. Op eene vierkante gepolijste zilveren plaat is eene allegorie betrekkelijk de valkenjagt — geene valkenjagt zelve — ingesneden, en wel met een talent en eene vastheid, waarvoor wij den bekwamen kunstenaar hulde brengen. De trofée of allegorie bestaat uit een paar valken, gezeten tusschen bladeren en bloemen, een jagthoorn, pijlkoker, weitasch, enz. De compositie is zeer bevallig en de teekening uitmuntend.

Van het altaar in miniatuur (naar gissing 1½ voet hoog), door L. Muller, bleekersknecht te Bloemendaal, als lief hebberijwerk vervaardigd uit beentjes, hebben wij reeds in ons tweede artikel gesproken. Naar dit stuk te oordeelen, zou er van dien jongman iets goeds te maken zijn voor de toekomst, indien een kundig man zich de moeite wilde geven te onderzoeken waar zijne vocatie heen strekt, en anderen zich de opofferingen wilden getroosten, vereischt om hem die roeping te doen volgen.

De verschillende ten toon gestelde snijdsels en knipsels zouden wij niet gaarne allen als kunstwerken willen erkennen, doch even bezwaarlijk kunnen zij gerangschikt worden bij hetgeen men doorgaans onder industrie verstaat. Van de voorwerpen in kurk zijn twee van J. Bücker te Zutphen (1293), de tempel van Neptunus in Calabrie, en de ruïne der brug over de rivier de Berkel, nog het meest teekenachtig; de afbeelding van Nederlandsch Mettray, van den zelfden, in relief, uit karton vervaardigd, is stijf, hetgeen echter een gevolg is van den stijven aanleg van Mettray. De prijzen, die voor deze betrekkelijk kleine voorwerpen gevraagd worden, schijnen echter buitensporig hoog, het eerste moet f 300, de beide laatsten elk f 100 gelden.

Deze aanmerking is toepasselijk op de meeste dezer soort van werken; de moeite, die daaraan besteed moest worden, willen wij niet betwisten, doch de kunstwaarde schijnt niet in verhouding tot de gevraagde prijzen. Zoo vinden wij van A. D. Labes Az. te Harlingen (1202), een zwitsersch landschap in kurk f 50, ofschoon er ook een ander is van f 12; van G. B. Tiemans te Laren (1294), verschillende houtsnijwerken, als eene zwitsersche landkermis en eene zwitsersche jagtpartij, elk f 40, en een bouquet bloemen f 60; van T. de Jongh te Alkmaar (1299) een geknipt stuk, dat eene hulde aan Laurens Coster moet voorstellen, f 150; van H. Lodden te Haarlem (1300), geknipt papierwerk, in kleuren, waaronder een gezigt van de Hoogebrug te Haarlem, f 75. Waarlijk, zulke prijzen vermeld ziende, kunnen wij den vervaardigers niet anders dan toewenschen, dat zij lief hebbers mogen aantreffen, geneigd om dit te betalen.

Bij deze rubrieken kunnen wij voegzaam eenige proeven van kunst-suikerbakkerswerk vermelden. Daaronder komt voorzeker de kroon toe aan eene inzending van de firma de Bont & Leyten te Amsterdam (1274), eene episode uit de bedrijven van Kenau Hasselaer ter verdediging van Haarlem. Het tafereel stelt eene bestorming der wallen door de spanjaarden voor, terwijl het vrouwen-bataillon achter den muur aanrukt om de bestormers af te slaan; hiermede zijn ook reeds een paar vrouwen bezig, terwijl zij van een hooger gedeelte van den wal ondersteund worden *door het* geweervuur der haarlemsche soldaten. De geheele voorstelling bevat 29 beeldjes, die zich door hunne natuurlijke houding en moddellering onderscheiden, terwijl ook het costuum bij dit alles zeer goed is in acht genomen.

Dit stuk staat tusschen twee fonteinen in suikerwerk van de zelfde firma, even zorgvuldig en sierlijk bewerkt, in driehoekigen vorm, met kleine Amors aan de hoeken.

Gelijken lof van sierlijke uitvoering verdient een ander stuk suikerbakkerswerk, van C. Sipkes te Haarlem (1275). Onder een *ronden tempel, door vier pilasters gesteund*, verheft zich eene rots van rose-kleur waarop een beeldje staat, en waaruit waterstralen ontspringen. Boven aan de hoeken is het wapen van Haarlem aangebragt, en op den top van het gebouwtje prijkt een uitstekend bewerkt vaasje met bloemen.

Nog meer moeite van bewerking moet de achtkante kerk gekost hebben, die door A. M. Karis te Rotterdam (1276) ingezonden en geheel — indien wij het zoo noemen mogen — van cantillewerk in suiker vervaardigd is. De nissen prijken met zeer goed geboetseerde heiligen beeldjes.

Minder losheid heerscht er in het allegorische stuk van G. C. C. Reeder (1278) dat eene zinspeling op de suikerwerkfabriek van dien inzender schijnt te zijn. Eene vrouwen figuur, misschien de schutsgodin der suikerbakkers staat in het midden, en aan hare voeten stroomen uit een omgekeerden hoorn van overvloed een aantal taartjes en klassieke roode letters, die met de balletjes en Laurens Coster Haarlems roem wijd en zijd verbreid hebben. Wij vernemen uit een jaartal in dit stuk dat de fabriek, de Guldeberg, van het jaar 1714 dateert.

Buitenlandsche tijdingen.

Amerika.

Het huis der vertegenwoordigers te Washington heeft den 16 julij met eene meerderheid van 121 tegen slechts 5 stemmen een besluit *genomen, de verklaring inhoudende* „dat het zich verbindt om aan het gouvernement zoo veel geld en zoo veel krijgslieden toe te staan als noodig zal geacht worden om de spoedige en afdoende demping van den opstand in de staten, die de unie willen verbreken, alsmede de duurzame herstelling *van het federaal gezag in alle oorden van het* grondgebied der Vereenigde staten te verzekeren." Dien zelfden dag heeft de genoemde vergadering, met 123 tegen 7 stemmen, eene wet goedgekeurd, waarbij allen, die aan de zamenspanning tegen het gouvernement der Vereenigde staten *deelnemen, als schuldig aan hoog verraad, met geldboete* en gevangenis gestraft zullen worden. De senaat heeft besloten, dat zeven personen, die als vertegenwoordigers van staten, die zich van de unie afgescheiden hebben, nog aan de zittingen van die vergadering deelnemen, niet meer in dezelve toegelaten zullen worden. Het gouvernement, dat zich in westelijk Virginia gevestigd heeft, is door het federaal gouvernement erkend als de wettige regering van dien staat, en twee personen, die daar als vertegenwoordigers van Virginia verkozen zijn, hebben als leden van den senaat zitting genomen.

Engeland.

Londen 30 julij. De debatten in het lagerhuis over de mogelijke inlijving van het eiland Sardinie bij Frankrijk en over de versterking der engelsche vloot hebben het bewijs geleverd, dat eene kabinetsverandering in geenerlei opzigt wijziging zou brengen in de politiek van terughoudendheid en achterdocht van Engeland tegenover Frankrijk. Het fransch-engelsch bondgenootschap zou zelfs, volgens een londenschen correspondent van een der bladen, meer in gevaar verkeeren, indien het bewind overging in handen van de behoudende partij met de heeren Disraeli en Henley, ter vervanging der heeren Gladstone en Wilner Gibson, want aan de tegenwoordige handelspolitiek, die door uitbreiding der internationale betrekkingen, eene breuk tusschen de twee landen bijna onmogelijk maakt, zou een verschrikkelijke slag toegebragt worden.

— De Observer meldt, dat lord John Russell als pair van Engeland deze titels zal voeren: „graaf Russell van Kingston-Russell in het graafschap Dorseth, burggraaf Amberley van Amberley, in het graafschap Glocester, en baron van Ardsulla, in het graafschap Meath.

— The morningpost zegt dat het voornemen des konings van Pruissen om keizer Napoleon te bezoeken aan de londensche effectenbeurs als een gunstig verschijnsel in den tegenwoordigen staat van Europa's politieke aangelegenheden wordt beschouwd.

De parijsche correspondent van dat zelfde blad meldt, dat het engelsche gouvernement met dat van Frankrijk in vertrouwelijke briefwisseling is getreden, opdat beide thans, nu in Noord-Amerika *een ernstige strijd wordt* verwacht, jegens dat land eene en de zelfde gedragslijn zouden volgen, en dat zij het daarover denkelijk volkomen eens zullen worden.

Belgie.

De hooge raad voor zaken rakende de nijverheid en handel in Belgie, een adviserend staatscollegie waarin leden der kamers van koophandel en andere vertegenwoordigers van den handel en het fabriekwezen zitting hebben, heeft dezer dagen zijne gewone bijeenkomst aan het ministerie van binnenlandsche zaken te Brussel gehouden en besloten, in zijn rapport aan het gouvernement onder anderen wenschelijk te verklaren:

dat ter bevordering der ontwikkeling van het handelsverkeer binnen 's lands en met het buitenland, de hervorming onzer *tariefwetgeving door het gouvernement zoo veel* mogelijk worde bespoedigd, ten einde trapsgewijze tot de vrijheid van handel te geraken, en dat bepaaldelijk de materialen voor het bouwen en uitrusten van zeeschepen van alle regten en belastingen worden ontheven;

dat het tonnegeld door het *gouvernement worde afgeschaft* zoodra het zal vermeenen dit te kunnen doen zonder gevaar voor de overwigtige belangen, welke naar zijn oordeel met de heffing dier belasting op de scheepvaart in verband staan;

dat het loodsgeld door het gouvernement met 20 of 30 per *cent worde verminderd*;

dat de verpligting tot het gebruiken der tusschenkomst van zekere personen in handelszaken geheel worde opgeheven door wettelijke afschaffing der betrekking van makelaar;

dat de oprigting in belgische havens van regelmatige stoom*bootdiensten* op landen aan gene zijde des Oceaans door het verleenen van subsidien uit de schatkist worde bevorderd.

Frankrijk.

Parijs 30 julij. Door de avondbladen worden de geruchten betreffende de op handen zijnde terugroeping van generaal de Goyon, opperbevelhebber der fransche bezetting van Rome, tegengesproken.

— De keizer is woensdag avond van Vichy te Fontainebleau aangekomen, maar de tijd van zijn vertrek naar het kamp van Châlons is *nog niet met zekerheid bekend*, evenmin als die van het bezoek van den koning van Pruissen, dat nog altijd voor waarschijnlijk wordt gehouden. Intusschen verzekert men dat de koning van Zweden tegen den 7 augustus te Parijs zal aankomen.

— Naar men thans verneemt werd o. a. voor het eerste gedeelte der italiaansche leening ingeschreven door den heer Rothschild 150 *millioen francs, Koenigswarter 50 millioen*, d'Erlanger 36 millioen, Goldsmith 20 millioen, en het syndicaat der wissel-agenten te Lyon 70 millioen. Men heeft berekend dat twee de den der inschrijvingen zijn geschied voor rekening van fransche kapitalisten. Gelijk men weet werd slechts 42 pct. van het bedrag der inschrijvingen toegekend met ½ pct. commissie. Daar het ministerie van financien verklaard had, dat de inschrijvingen onherroepelijk op 25 julij des namiddags ten 4 ure zouden worden gesloten, is eene inschrijving van 75 millioen van de hand gewezen, die door eene *vereeniging van amsterdamsche bankiers werd ingezonden*.

Men gelooft dat de eerste storting van $\frac{1}{10}$ te Turin zal moeten geschieden, doch dat later de gelegenheid zal worden opengesteld om de verdere termijnen ook te Parijs en te Lyon te voldoen.

— *Sedert de prins der Moskowa hier teruggekeerd is*, zijn van hier verschillende bevelen naar het kamp van Châlons gezonden, ten gevolge waarvan daar schier dag en nacht aan het opslaan van nieuwe tenten wordt gearbeid om de troepen te huisvesten, die daarheen zullen gaan, tegen het tijdstip, dat koning Wilhelm I *moet aankomen. In dat geval zal* daar namelijk een effectief vereenigd zijn van 13 bataillons der garde, 52 bataillons linietroepen, 24 escadrons kavallerie der garde, 32 eskadrons kavallerie van linie, 8 batterijen artillerie der garde en 12 batterijen artillerie van linie, uitmakende een totaal van 50,000 man. Het vertrek dezer troepen is voorloopig op het begin der volgende maand bepaald.

— Men verzekert, dat de generaal Fleury aan den keizer verslag heeft gegeven van de zending door hem bij den koning van Italie vervuld, welke mededeelingen Napoleon III zeer te vreden gesteld moeten hebben. In diplomatieke kringen wordt daaromtrent verzekerd, dat de aard dier mededeeling zoodanig is, dat, hoewel Italie blijft verlangen eenmaal Rome als hoofdstad te bezitten, de koning en zijne ministers, uit aanmerking van het geen vroeger door Frankrijk voor Sardinie is gedaan, zich er bij hebben bepaald de belangen van Italie op nieuw en krachtig bij de fransche regering aan te bevelen. Daarenboven wordt gezegd dat de onderhandelingen nopens de bezetting van Rome door een gemengd garnizoen nog altijd voortduren, en inderdaad zijn gisteren weder dépêches naar Turyn gezonden, die daarop betrekking hebben.

— Le pays geeft de volgende uitlegging van de oneenigheden welke tusschen den heer de Mérode en den generaal Goyon hebben plaats gehad.

„Onlangs werd te Rome in een twist tusschen een romeinsch en een fransch soldaat, waartoe eene vrouw aanleiding gaf, de franschman gekwetst. Volgens de bestaande overeenkomst moest de pauselijke soldaat aan onzen krijgsraad worden overgeleverd, en daartoe werd door den generaal de Goyon aanzoek gedaan. De heer de Mérode, de pauselijke minister van oorlog, had tegenbedenkingen. De generaal wendde zich tot den kardinaal Antonelli, welke het regtmatige der aanvrage erkende en dienovereenkomstig bevelen gaf. De heer de Mérode weigerde op nieuw den soldaat uit te leveren. De zaak werd voor den paus gebragt, en deze gelastte den heer de Mérode om aan de aanvrage van onzen generaal te voldoen. Doch de heer de Mérode verzette zich hardnekkig tegen dit bevel van den souverein. Hij vervoegde zich bij den generaal de Goyon, de verbolgenheid op het gelaat, en met dreigende gebaren, en in het gesprek uitte hij hoogst beleedigende woorden tegen keizer Napoleon. Toen gelastte de generaal hem te zwijgen onder verklaring dat hij, wegens zijn priestergewaad geene vrijheid hebbende om hem twee oorvegen te geven, hem dezelve in gedachte toebragt; hij voegde daarbij dat, indien de heer de Mérode den tabbaard wilde afleggen, hij zelf de uniform afleggen zou, en dat zij elkander dan in tweegevecht zouden ontmoeten. De heer de Mérode zeide, dat zijne hoedanigheid van geestelijke hem belette die uitdaging aan te nemen. De generaal antwoordde dat hij in allen gevalle den hem met woorden aangedanen smaad niet terugnam; en hij zond den bevelhebber onzer gendarmerie naar den Engelsburg om den romeinschen soldaat van daar te halen: toen eindelijk werd deze uitgeleverd."

Le constitutionnel neemt het bovenstaande over, voegt er bij dat het authentiek is, keurt het gedrag van den generaal de Goyon goed, maar merkt het gebeurde aan als een bewijs, dat de paus zeer slechte raadslieden en vertrouwelingen heeft.

Zeetijdingen.

Den 1 dezer is te Veere binnen gekomen, de engelsche schoener *Valeria*, gez. E. P. Csharman, komende van Newcastle met steenkolen bestemd naar Middelburg.

Handelsberigten.

De verkoopen gedurende de maand julij hebben bestaan in:

Koffij.	300	balen	Java, hooggeel a bruin	44	à	53	ct.
	900	„	*dito geelachtig a geel*	41	„	44	„
	2100	„	dito blank	40	„	40½	„
	1000	„	dito groen a fijn groen	40½	„	43	„
	7200	„	dito ord. goed ordin. bl. en gr. acht.	38½	„	40	„
	570	„	dito Triage	28	„	37	„
	1300	„	Padang	39	„	40	„
	500	„	Ceylon (Native)	37½	„	38	„
	1100	„	Santos	34	„	37	„
	2000	„	Brasil	32	„	34	„
	16970	balen.					
Rijst.	290	vaten	Carolina	13	à	14	g[s].
	3900	balen	Java	8	„	9½	„
	19000	„	Necransie	6	„	6½	„
	290 vaten, 22900	balen.					
Peper.	500	balen		23	à	23½	ct.

De voorraad onverkocht bij de Ned. handelmaatschappij was:

	31 julij 1859.		1860.		1861.	
Koffij.	O.-Ind.	W.-Ind.	O.-Ind.	W.-Ind.	O.-Ind.	
Amst.	260200 b.	—— v.—— b.	196500 b.	—— v.— b.	181300 b.	— v.
Rott.	215050 "	250 " —— "	191550 "	—— " — "	121900 "	— "
Dordr.	36650 "	—— " —— "	32450 "	—— " — "	17700 "	— "
Midd.	26050 "	—— " —— "	49700 "	—— " — "	27100 "	—
Schied.	33400 "	—— " —— "	22450 "	—— " — "	28900 "	— "
Java	571350 b.	250 v.—— b.	492650 b.	—— v. — b.	376900 b.	— v.
Ceylon	6609 "	1421 " —— "	371 "	464 " — "	855 "	540 "
Brasil	16755 "	—— " —— "	—— "	—— " — "	—— "	— "

Specerijen.	1859	1860	1861
Noot	1917 vat.	1872 vat.	2058 vat.
Foelie	608 "	784 "	853 "
Nagelen	— "	353 "	* 1118 "
Kaneel	2938 fardeel.	2424 fardeel.	2714 fardeel.
Peper	6768 balen.	8390 balen.	7502 balen.

* welke tegen 20 augustus e. k. in veiling zijn aangeslagen.

De voorraad op ontvangcedullen bij de Ned. handelm. was:

Koffij.	31 julij 1859.	31 julij 1860.	31 julij 1861
te Amsterdam	80239 b. — v.	63765 b. — v.	28450 b. — v.
" Rotterdam	30449 " — "	34625 " — "	18255 " — "
" Dordrecht	8772 " — "	4904 " — "	1057 " — "
" Middelburg	11812 " — "	5455 " — "	3626 " — "
" Schiedam	9169 " — "	11307 " — "	2863 " — "
	140491 b. — v.	120056 b. — v.	54251 b. — v.

Afgeleverd door de Nederlandsche handelmaatschappij:

	1859.	1860.	1861.
Januarij . . Junij . . .	400868 b. 22 v.	442201 b. 71 v.	583385 b. — v.
Julij	35042 " — "	35955 " — "	24072 " — "
	435910 b. 22 v.	478156 b. 71 v.	607457 b. — v.

Rotterdam 2 augustus.

Door de onbeduidendheid van hetgeen in den handel alhier omging hebben wij gedurende eenige weken ons gewoon berigt terug gehouden.

De handel in koffij is nog zeer onbeduidend; de prijzen houden zich echter op hun verhoogd standpunt en onder 39½ cent is geen goed ordinair Java koffij per ceel te koop.

Thee zeer stil.

Rijst met eenige meerdere vraag; 1000 balen ongepeld, Necransie rijst ex Æolus, zijn tot f 6½ verkocht, het restant dier lading houdt men nu op f 7. Ook voor gepeld doet zich eenige vraag op, voornamelijk door de slechte vooruitzigten op den aardappelen oogst.

Specerijen zonder de minste vraag.

Graanmarkten.

Amsterdam 2 augustus.

Tarwe en gerst onveranderd

Raapolie op zes weken f 40¾. Lijnolie op zes weken f 33¼

Oostburg 31 julij.

De aanvoer van granen was heden van zeer weinig beteekenis en het verhandelde bepaalde zich tot partijtjes voor dadelijk gebruik tegen omtrent vorige prijzen. De tarwe gold f 10 a f 11.25. Rogge f 5,80 a f 6,40. Gerst f 6 a f 6,80. Haver en paardeboonen, die bijna niet meer voorkomen, zijn verkocht: de haver f 3 a f 4, en paardeboonen f 7 a f 7,80. Van koolzaad werd veel geveild en daarin ook veel verkocht; het meest a f 13, voorts f 12,50 a f 13,30 naar deugd.

Middelburg 1 augustus.

Even als voorgaande week was de aanvoer van tarwe klein en echter ruim toereikend voor de bestaande vraag, daar alleen de hoog benoodigde consumtie kocht om in hare behoefte te voorzien, en die heeft weder ruim vorigen weekprijs betaald, als voor puike zeeuwsche tarwe f 11, mindere f 10,50 a f 10. Puike walchersche tarwe f 12 a f 11,75, gewone f 11,50 a f 11,25, mindere f 11 a f 10 de mud. Zeeuwsche rogge werd op f 6,50 en f 7,20 gehouden. Nieuwe wintergerst, waarvan een partijtje ter veil was, is om hare deugd en droogte aan f 6 de mud gekocht. Puike zomergerst werd op f 6 gehouden. Walchersche witte- en bruineboonen komen niet meer voor, dito paardeboonen hield men op f 7,50 de mud. Nieuwe erwten waren nog niet aan de markt. Koolzaad, waarvan circa 150 last ter markt, was algemeen beter en drooger dan dat van voorgaande week en had aan f 12,75 en f 13 grage koopers.

Olien en koeken zonder prijsverandering.

Gemiddelde marktprijzen.

	per ned. mud.		per ned. mud.
Tarwe . . .	f 9,— à f 12,—	Bruineboon.	f —,— à f —,—
Dito	- —,— à - —,—	Paardeboonen	- —,— à - —,—
Rogge oude	- 6,50 à - 7,20	Gr. erwten .	- —,— à - —,—
Gerst wint. .	- —,— à - 6,—	Witte erwten .	- —,— à - —,—
Dito zom. .	- —,— à - —,—	Kool en raapz.	- 12,— à - 13,—
Boekweit .	- —,— à - —,—	Aardapp. n. .	- 2,40 à - 2,50
Haver . . .	- —,— à - —,—		per ned. pond.
Witteboon.	- —,— à - —,—	Versch boter	f —,95 à f 1,05

Middelprijzen van bakbare tarwe f 11,75 en rogge f 7,15.

Prijzen van effecten.

Amsterdam 2 augustus.

Nederland.	Certific. Werkelijke schuld	2½ pct.	63⅞
	dito Nationale dito	3 "	—
	dito dito dito	4 "	99
	Aand. Handelmaatschappij . . .	4½ "	133½
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5 "	102⅞
	Certific. Hope & co.	4 "	76 15/16
	dito dito 1855, 6de serie.	5 "	—
	dito	6 "	56¾
	Aand. spoorweg		197
	Leening 1860.	4½ "	89⅜
Polen.	Schatkistobligatien	4 "	—
Spanje.	Obligatien	2 "	41⅞
	dito binnenlandsch	3 "	47½
	Certific. coupons bewijzen		—
	Crediet instelling		—
Oostenrijk.	Obligatien Weener metalliek . . .	5 pct.	45⅛
	dito amsterdamsche	5 "	60¾
	dito nationale	5 "	55½
	dito 1854/1859	2½ "	24 1/16
	Bank actien	3 "	645
Belgie.	Certificaten bij Rothschild	2½ "	55
Portugal.	Obligatien	3 "	47¼
	dito nieuwe	3 "	46⅛
Grenada.	dito		14¼
Venezuela.	dito	2½ "	—
Illinois.	dito	7 "	—
Mexico.	dito	3 "	21⅛

Londen, 1 aug., ten 12 ure. Consols 90⅛.
Weenen, 1 aug. (slotprijzen) Metalliek 5 pct. 68,—.
Parijs, 1 aug. (slotpr.) 4½ pct. compt. —,— 3 pct. 67,80.

Advertentien.

Op den 1 Augustus 1861 overleed te Groede Vrouwe ELIZABETH POISSONNIER, geliefde Echtgenoot van den Heer MARINUS MAZURE.

De Notaris TH. VAN UIJE PIETERSE zal op
Maandag 5 Augustus 1861,
des avonds zeven ure precies, in het HOTEL DE COMMERCE, te **Vlissingen,** presenteren te verkoopen een zeer goed onderhouden

WINKELHUIS,

staande te Vlissingen in de Lange Nieuwstraat, wijk H no. 265, uitkomende in het Lange Groenewoud, wijk H no. 8,

benevens

TWEE PAKHUIZEN,

aldaar in het Lange Groenewoud, wijk H no. 9 en 6/7.

Deze Gebouwen, waarin sedert vele jaren met veel succes de **Schilders- en Kamerbehangers-Affaire** is uitgeoefend geworden, zullen eerst in drie Perceelen afzonderlijk en daarna te zamen gevoegd en in massa worden geveild, en zijn des Zaturdags te voren en op den dag der Verkooping voor een ieder te zien.

De Notaris TH. VAN UIJE PIETERSE zal op
Dingsdag 6 Augustus 1861
en volgende dagen, telkens des morgens ten tien ure, aan het sterfhuis van wijlen den Heer A. D. VAN BOVEN, in de Lange Nieuwstraat, wijk H no. 265 te **Vlissingen**, presenteren te verkoopen

EENEN ZEER ZINDELIJKEN INBOEDEL,

bestaande in Kabinet, Secretaire, Hoekkast, Staandeklok, Ledikanten, extra goede Bedden met toebehooren, Tafels, Stoelen, Spiegels, Schilderijen, Koper-, Tin-, Porcelein-, Glas- en Aardewerk, Huishoudelijk Linnen, Manskleeren, eene partij Boeken en

ONGEMUNT GOUD EN ZILVER.

Voorts eene ruime sortering

BEHANGSELPAPIEREN, DROOGE EN NATTE VERFWAREN,

Schildersgereedschappen, een Looden Pomp, en wat verder zal worden gepresenteerd.

Alles daags te voren te bezigtigen.

De Notaris P. LOEFF zal op Zaturdag den 10 Augustus 1861, des voormiddags ten 10 ure, te **Zoutelande,** tegen de Duinen, in het openbaar te koop aanbieden

SCHEEPS AFBRAAK,

bestaande in Eiken en Dennen Balken van verschillende lengte en dikte, mooije Greinen Dekdeelen; voorts Platen, Ribben, Dam- en Mestputstaken en Mestputdeelen, Brandhout en hetgeen meer zal worden geveild.

MEEDE TE VELDE.

Den 16 Augustus 1861, des voormiddags 10 ure, zal in den **Onrustpolder** verkocht worden, twee partijen uitmuntende **Tweejarige MEEDE TE VELDE,** ter groote van: 2 Bunders 40 Roeden
en 2 " 39 " 60 Ellen.

De ondergeteekende, na ruim twee jaar werkzaam te zijn geweest als Gouverneur bij den Hoog-Welgeb. Heer en Mevrouw VAN KINSCHOT, wenscht tegen 5 Augustus a.s. nog eenige **Jongeheeren** ten zijnen huize, om hun dat gene te onderwijzen, wat tot hunne vorming of opleiding verlangd wordt. Ook heeft hij nog enkele uren vrij voor **Privaatlessen** in onderscheidene levende Talen enz.

Adres, voorloopig, zuidzijde van den Dam, G 78.

J. C. E. GOSLER, Instituteur.

Bij M. H. BROEDER is in de thans trekkende 245ste Loterij getrokken, op no. 3925, een PRIJS van **f 1500.**

Bij B. STOFKOPER, gedelegeerde van de eerste klasse der Staats-Loterij, te Vlissingen, is getrokken op no. 3577, **een PRIJS van f 1500.** Bij denzelven zijn nog te bekomen Heele en Gedeelten van LOTEN. Prijs courant.

MEN VRAAGT beste **bloemige Aardappelen** te Koop. Ook zijn te bekomen beste puike **bloemige Aardappelen** bij J. FLIPSE, op de Wal.

Door sterfgeval, terstond, een **Bakkersknecht** benoodigd, bij A. A. VERHORST te Vlissingen. Br. franco.

Met November eene **Werkmeid** benoodigd bij Mevr. DE JONGE VAN ELLEMEET. Te bevragen Koepoortstraat, Dingsdag tusschen 10 en 12 ure.

Eene **Dienstmeid**, die goed met den Pot kan omgaan en tevens Huiswerk verrigten, benoodigd bij Mejufvr. LE NOBEL, Langendelft.

Eene **Kindermeid**, niet beneden de 15 jaren, benoodigd. Adres Heerengracht, M 25.

Bij DE GEBROEDERS ABRAHAMS te Middelburg wordt uitgegeven:

ALBUM

VAN

BUITENLANDSCHE LETTERVRUCHTEN.

De aflevering van augustus bevat de volgende stukken: De jongste ontdekkingen in Afrika. — De posterijen en de post-spaarbanken in Engeland.

Prijs per jaargang (naar verkiezing in 4 driemaandelijksche deelen of in 12 maandelijksche afleveringen) **f 6.—**

SALLE DE LEONARDI VERDI,

staande op de Groote Markt te Middelburg.

Op verlangen van het geachte Kunstminnend Publiek, zullen Maandag 5 Augustus aanstaande, nog **twee groote gevarieerde Voorstellingen** plaats hebben, de eerste ten 5½ ure en de Avondvoorstelling ten 8½ ure.

Geheel nieuwe Kunstverrigtingen door de **70** viervoetige Kunstenaars, welke gedurende de Kermis nog niet vertoond zijn; nieuwe excercitien van de Geit ESMIRALDE de gedresseerde Hond aan het Spinnewiel, de Aap Jocco op de sterk gespannen Koord en het Cirque à la Franconi op het Tooneel, door de gedresseerde kleine Miniatuurpaardjes, de dubbele school, het Schoolrijden en de Amazone op de Pony SIMON, bereden door de Apen SERY en POUCE. — Alles breeder bij Programmas vermeld.

Prijzen der Plaatsen: 1e Rang 99, 2e 75, 3e 40 cent.

Plaatsen kunnen besproken worden van 's morgens 10 tot 's namiddags 4 ure.

SALON DES VARIÉTÉS,

ONDER DIRECTIE VAN

P. BOAS en N. JUDELS,

in den Schouwburg op het Molenwater.

Zaturdag 3 Augustus (tot zekere sluiting): DE VONDELING, of EEN KRUIDENIER DIE UIT DE LOTERIJ GETROKKEN HEEFT, nieuwe groote Vaudeville in 6 tafereelen, naar het Hoogduitsch, met nieuwe Coupletten, nieuwe Decoratien, Kostumes enz. Na hetzelve: ENGELSCHE JOHN EN DUITSCHE APOLONIA, of UW LEVEN IS IN GEVAAR! nieuwe vrolijke Vaudeville in één bedrijf.

Aanvang 7½ uur.

SCHUTTERSHOF: DE EDELE HANDBOOG.

Op Zaturdag den 3 Augustus 1861,

GROOT VAUXHALL

GAS-ILLUMINATIE À GIORNO.

en

VUURWERK.

Het Orchest zal bezet zijn door het Korps Hoornblazers van het 2de Regement Infanterie en gedirigeerd worden door den Heer A. KORN. Entrée per Persoon 90 cent. Aanvang des avonds ten 10 ure.

Des namiddags van 5 tot 8 ure.

MUZIJK IN DEN TUIN. Entrée vrij.

UITSPANNING *LA BELLE VUE*.

GROOTE ABEELE.

Bij gunstig weder op Zondag 4 Augustus: **MUZIJK en ZANG** door de Familie BEUMER. Aanvang 5½ ure.

UITSPANNING *DE ZWAAN*.

Op Zondag 4 Augustus, bij gunstig weder, **HOORN-MUZIJK** van het 2de Regement Infanterie.

STOOMBOOTDIENST

TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM.

Uren van vertrek in Augustus.

VAN MIDDELBURG:				VAN ROTTERDAM:			
Zaturdag	3	's morg.	9 ure.	Zaturdag	3	's morg.	6 ure.
Zondag	4	"	10	Zondag	4	"	7
Maandag	5	"	11	Maandag	5	"	7
Dingsdag	6	"	11,30	Dingsdag	6	"	8,30
Donderdag	8	's midd.	12,30	Woensdag	7	"	8,30
Vrijdag	9	's morg.	6	Vrijdag	9	"	9,45
Zaturdag	10	"	6	Zaturdag	10	"	9,45
Zondag	11	"	6	Zondag	11	"	10,30
Maandag	12	"	6	Maandag	12	"	10,30
Dingsdag	13	"	6	Dingsdag	13	"	8,30
Donderdag	15	"	8	Woensdag	14	"	10,30
Vrijdag	16	"	9	Vrijdag	16	namidd.	1,30

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.